

Vladnega referenta zaznamovamo s črko A, — komisijsni odbor pa s črko B.

Vrsta zemlje bolje ali slabeje:		V Lincu:			
		A.		B.	
I.	30 gold.	—	kr.	14 gold.	— kr.
II.	25 "	60	"	4 "	80 "
III.	20 "	—	"	9 "	25 "
IV.	16 "	—	"	7 "	25 "
V.	12 "	—	"	5 "	50 "
VI.	8 "	—	"	3 "	— "
VII.	5 "	50	"	2 "	20 "
VIII.	3 "	—	"	—	90 "

		V Welsu:			
		A.		B.	
I.	28 gold.	50	kr.	12 gold.	— kr.
II.	24 "	—	"	13 "	— "
III.	20 "	—	"	8 "	— "
IV.	15 "	—	"	5 "	50 "
V.	11 "	—	"	2 "	50 "
VI.	6 "	75	"	1 "	— "
VII.	4 "	50	"	—	— "
VIII.	—	—	"	—	— "

		V Kirchdorfu:			
		A.		B.	
I.	14 gold.	—	kr.	4 gold.	— kr.
II.	11 "	50	"	3 "	— "
III.	9 "	—	"	2 "	— "
IV.	6 "	—	"	1 "	— "
V.	4 "	—	"	—	70 "
VI.	2 "	50	"	—	50 "

Gledite! kako veliki razločki cenitve doneskov pri eni in isti njeni! In vladni referent misli, da je pravo zadel, in komisijsni odbor tudi misli, da njegovo je pravo.

Res je, da okrajne komisije imajo nalog, poravnati te razločke tako, da se zedinita referent in odbor. Al po kateri poti naj se to zgodi? Morebiti tako, da se srednja cena vzame med obema? Morebiti, da tako se najde prava cena; al to je le mogoče ondi, kjer se more reči, da referent in odbor sta oba na drobno in na tanko stvar preiskavala in po taci preiskavah cenila doneske. Obé gori navedeni cenitvi pa ste si le v tem podobni, da vsaka je skušala, kolikor mogoče se oddaljati od resnice. V taci okoliščinah ne ostaja nič drugega, kakor barantati in mešetariti, in kdor bolj trdovraten ostane pri svoji misli, ta naposled dobí pravdo, če je ne bode nazadnje deželna komisija po svoji glavi določila.

Leta 1862. je tadanji državni poslanec Schlegel, kateri je 9 let bil inženir pri katasterskem merjenju, pripovedoval v državnem zboru čudne reči, ki so se godile na Štajarskem pri vpeljavi zemljiškega katastra. V enem cenilnem operatu je bil čisti donesek cenjen na 5 milijonov gold.; najviši gosposki je bilo to premalo; vsled tega je cenilna komisija poskočila na 8 milijonov in 900.000 gld.; ker pa se je najviši gosposki zdelo, da je to vendar preveč, so se prijeli srede in čisti donesek je bil cenjen na 7 milijonov in 600.000 gld. V neki soseski se je od vinogradov reklo, da nič ne donšajo in še manj ko nič, kajti sirovi ali tako imenovani kosmati donesek (Bruttoertrag) je bil cenjen na 20 gold., stroški obdelovanja pa so bili cenjeni na 32 gold.; cenilni komisar pa si je kar hitro s tem iz zadrege pomagal, da je stroške obdelovanja stavil na 80 odstotkov (percentov) od sirovega doneska. V nekem drugem zapisu pa Schlegel ni najdel nič drugega, kakor da je bil čisti donesek s 4 gold. z rdečo tinto prekrizan in namesti 4 gold. je bila napisanih 17 gold. To je bila

svojevoljnost in nič drugega, a nič drugega se ne bode godilo z zgoraj imenovanimi razločki v Lincu, Welsu itd.

Po novi zemljiško-davkovski postavi ne pridemo ne za stopinjo naprej. Nove cenitve bodo ravno tako daleč od resnice kakor so bile stare; enakost v davku ne bode se dosegla. Vse pritožbe, ki se dandanes slišijo o velikem zemljiškem davku, slišale se bodo tudi v prihodnje, in to še z večjo pravico kakor danes, kajti brž ko ne nove cenitve ne bodo imele nobenega drugega dejanskega vspeha, kakor viši davek. Pravice sme zemljiško posestvo le tedaj pričakovati, ako se slovó dá tistim arimetičnim igračam (igračam s številkami), ktere na krivičnih podlagah doneske brez konca in kraja na drobno računajo, in ako na mesto mehaničnih pravil stopi razsodba izvedenih mož, to je, ako se zemljiški pridelki obložé z davkom po tisti meri, kakor dohodki delalnih moči in pa dohodki kapitala".

Herman Ziller.

Tako piše „D. Ztg.“ Temu sestavku dodamo mi v prihodnjem listu svoje opazke. (Kon. prih.)

Gospodarske drobtinice.

* Kakošno vino bomo pridelali letos? Zagrebški „Gosp. List“ razpravlja to vprašanje tako-le: „Na trikrat gré rado“, je pregovor pri nas. Upajmo, da ta prislovica se ne bode izpolnila, sicer bi vino kakor leta 1870. in 1871. bilo slabo. V prirodi (naturi) velja po gospodarskih skušnjah dozdej pravilo, da, kedar nekoliko let kak sad slabo rodi, pride potem dobra letina; vendar to ni tako gotovo, da bi smeli pričakovati, da bode res tako. Bodi se tedaj temu kakor koli, vredno je, da omenimo pregled verjetno dobrih in slabih vinskih letin, ki ga je slavnoznani izvedenec v vinarstvu baron Babo po računu verjetnosti v svoji pratiki „Weinbau-Kalender“ načrtal od leta 1871. do leta 1900. Za letošnje leto stoji prerokovanje za dobro vinsko letino proti onemu za slabo v primeri kakor številka 6 do 3 in pol, ali z besedami rečeno, da blizo dvakrat več je upanja za dobro letino kakor pa za slabo. Po omenjenem Babotovem računu verjetnosti bila bi letošnja letina najbolja do leta 1881.

Dvanajst glavnih pravil umnega poljedelstva.

I.

Brez povračila ni žetve.

Spisal Franjo Kuralt.

Zemlja daje vsakemu človeku, kakor tudi vsaki najmanjši živali posredno ali neposredno potrebno hrano ali živež, ktere ga potem človek zopet za svojo potrebo porabi. Tako vidimo, da je zemlja podlaga celega človeškega življenja, in poljedelec je oni, kteremu je Bog že v raji izročil zemljo zato, da jo obdeluje in njej gospodari.

Poljedelstvo je tedaj toliko staro, kakor človeštvo samo.

Od početka bilo je človeštva malo, zemlja je bila nenaseljena. Lahko si je vsakdo premenil zemljo, ako mu je opešala in postala nerodovitna. Ko se je pa počelo človeštvo množiti, počeli so tudi zemljo med seboj deliti. Vsak si je moral le na svojem delu živeža in hrane pridelati, zmirom isti del zemlje siliti, da mu je od leta do leta hrano dajal.

Čem bolj se je človeštvo množilo, tem važnejša pa je postala zemlja za poljedelstvo, tem potrebnejše njeno umno obdelovanje. Primoran je zdaj poljedelec še enkrat ali še večkrat toliko iz istega dela zemlje, ktere ga so njegovi predniki pred sto leti obdelovali in